
Od „Zapisu” do... zapisu historii

Kultura poza cenzurą w Europie Środkowej
i Wschodniej w latach 1977–1991

Od „Zapisu” do... zapisu historii

**Kultura poza cenzurą w Europie Środkowej
i Wschodniej w latach 1977–1991**

Redakcja naukowa

Bogusław Bakuła, Agnieszka Matusiak, Elżbieta Tyszkowska-Kasprzak

KEW

Uniwersytet
Wrocławski

Wojnowice - Wrocław 2018

Spis treści

- Agnieszka Matusiak*, Od Współredaktorki 9
- Bogusław Bakula*, Zamiast wstępu. Kultura oporu, samizdat, literatura
poza cenzurą — perspektywy badawcze 13

I. DEFINICJE, SKALA I PRZEMIANY ZJAWISKA

- Jan Olaszek*, Historia samizdatu w bloku sowieckim. Próba syntezy 43
- Józef Śreniowski*, Publiczność czytająca drugi obieg. Problem skali 61
- Weronika Czyżewska-Poncyłjusz*, Rebels and Citizens. From alternative
culture and samizdat to new cultural practices 71

II. ASPEKTY ROSYJSKIEJ TWÓRCZOŚCI NIEZALEŻNEJ

- Izabela Kowalska-Paszł*, Radziecka kultura nieoficjalna (1946–1985).
Prolegomena 89
- Włodzisław Dolinin*, *Dmitrij Siewieriuchin*, Przewyciężenie milczenia.
Literacki samizdat Leningradu lat 1950–1980 109
- Monika Sidor*, Wolność i prawda. Konteksty kategorii niezależności
pisarskiej według Aleksandra Sołżenicyna 123
- Andrzej Polak*, Poza cenzurą. O pewnym aspekcie twórczości braci
Strugackich 139
- Elżbieta Tyszkowska-Kasprzak*, Artyści niezależni w filmach
Andrieja Zagdanskiego 157
- Andrzej Bazilewski*, Chwiejne granice samizdatu
(Causus — wydawnictwo »Wahazar«) 173

III. UKRAINA I POKOLENIE LAT 60. XX w.

<i>Andrzej Małkiewicz, Jewhen Perehuda, Polska i Ukraina w czasach komunizmu — porównanie</i>	185
<i>Ludmyła Tarnaszynska, Forma aktywności: obecność twórców pokolenia lat 60. XX wieku w społeczno-kulturowej przestrzeni postkolonialnej Ukrainy</i>	199
<i>Jarosław Poliszczuk, Palimpsest Wasyla Stusa: na krawędzi epok i strategii tekstowych. Twórczość i los</i>	219
<i>Oksana Pukhonska, Głos „po” albo Wszechświat „za kolczastym drutem” w świetle wspomnień Myrosława Marynowycza</i>	233

IV. SAMIZDAT W PRZESTRZENI KULTURY LITEWSKIEJ I BIAŁORUSKIEJ

<i>Solveiga Daugirdaitė, Participation in Absentia of: an Editor's Endeavors in Soviet Vilnius</i>	249
<i>Сергей Ковалев, Новая европеизация: самиздатовский альманах „Літаратура” Объединения молодых литераторов „Тутэйшыя” (1986–1989)</i>	265

V. WĘGIERSKIE STRATEGIE

<i>Noémi Kertész, Strategie wydawnicze pisarzy węgierskich w latach 1977–1989</i>	285
<i>Lajos Pálfalvi, Antypolityczne eseje Györgya Konráda</i>	299

VI. OBLICZA SAMIZDATU W CZECHOSŁOWACJI

<i>Urszula Kowalska-Nadolna, „Następstwa będą nieprzewidziane i dalekosiężne” (Anna Šafaříková). Karta 77 — spojrzenie z dystansu</i>	313
<i>Libor Martinek, Edycje samizdatu na północnych Morawach i konsekwencje rozpowszechniania drugiego obiegu</i>	325
<i>Mária Bátorová, Alternatywność sztuki jako skutek emigracji wewnętrznej na słowackich terenach Czechosłowacji w latach 1977–1989</i>	339

Spis treści

<i>Miron Pukan</i> , Dekomponowane projekty inscenizacyjne w Ukraińskim Teatrze Narodowym / Teatrze Alexandra Duchnowiča w Preszowie jako wyraz kultury niezależnej	351
<i>Julian Golak</i> , Zdzisław Dumański i Jan Mroczkowski — legendarni kurierzy Solidarności Polsko-Czechosłowackiej. Szlak Kurierów Solidarności w Górach Żółtych	375

VII. DRUGI OBIEG I EMIGRACJA O POLSCĘ

<i>Jerzy Kandziora</i> , Klasyka w drugim obiegu: przypadek Stefana Żeromskiego	385
<i>Konrad W. Tatarowski</i> , Kontestacja i coś więcej. O twórczości Janusza Szpotańskiego. Janusz Szpotański — prekursor „drugiego obiegu” wydawniczego w PRL-u	401
<i>Krzysztof Brzechczyn</i> , Wobec niepodległości. Próba rekonstrukcji wizji programowej środowiska politycznego „Głosu” w latach 1976–1980	421
<i>Mieczysław Dąbrowski</i> , „Zeszyty Literackie” — projekt lektury	437
<i>Dorota Utracka</i> , Alternatywne światy wartości. Posthistoryzm i postsekularyzm w artystycznej refleksji Mariana Pankowskiego	457
<i>Bogusław Bakuła</i> , Historia i pamięć w polskiej literaturze niezależnej	479
Noty o autorach	575
Indeks osobowy	585